

Hoge Raad voor de Werkgelegenheid

STAND VAN ZAKEN OP DE ARBEIDSMARKT IN BELGIË EN IN DE GEWESTEN

15 juli 2024

Steven Vanackere, Ondervoorzitter

Maud Nautet
Yves Saks

Stand van zaken op de arbeidsmarkt

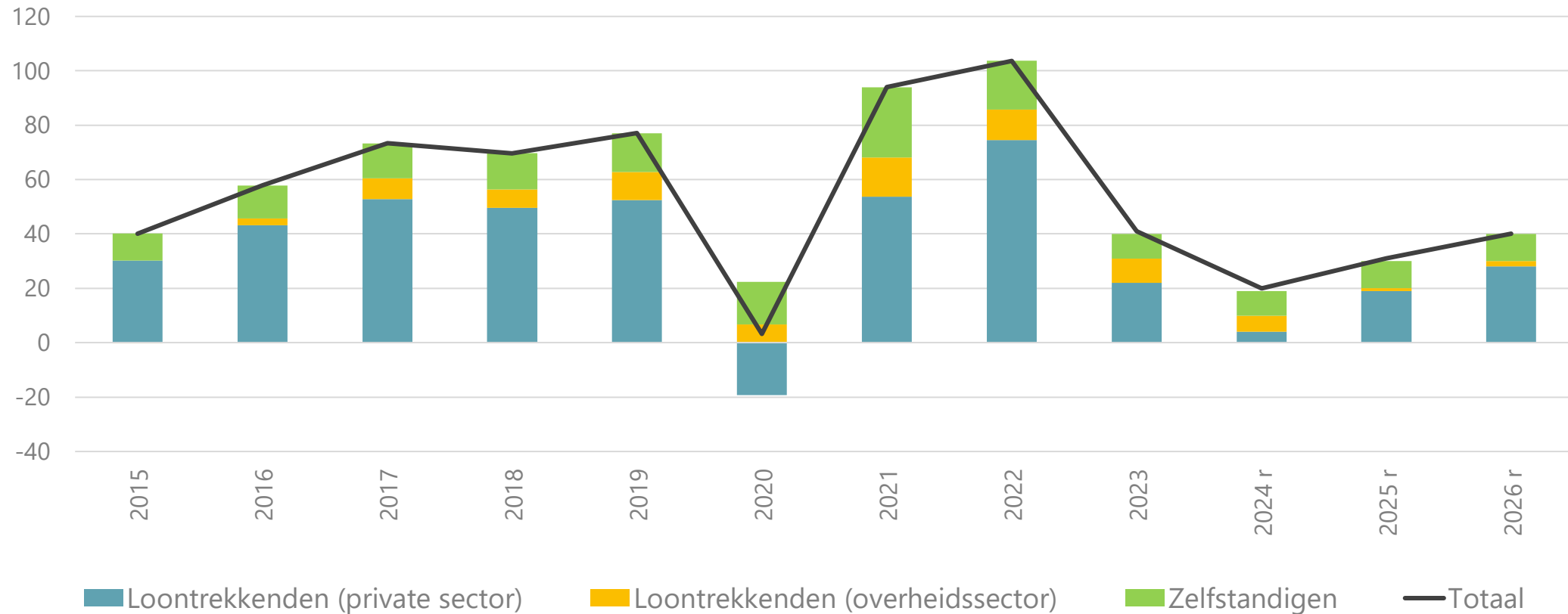
Aanbevelingen

De nettowerkgelegenheidscreatie vertraagde aanzienlijk in 2023

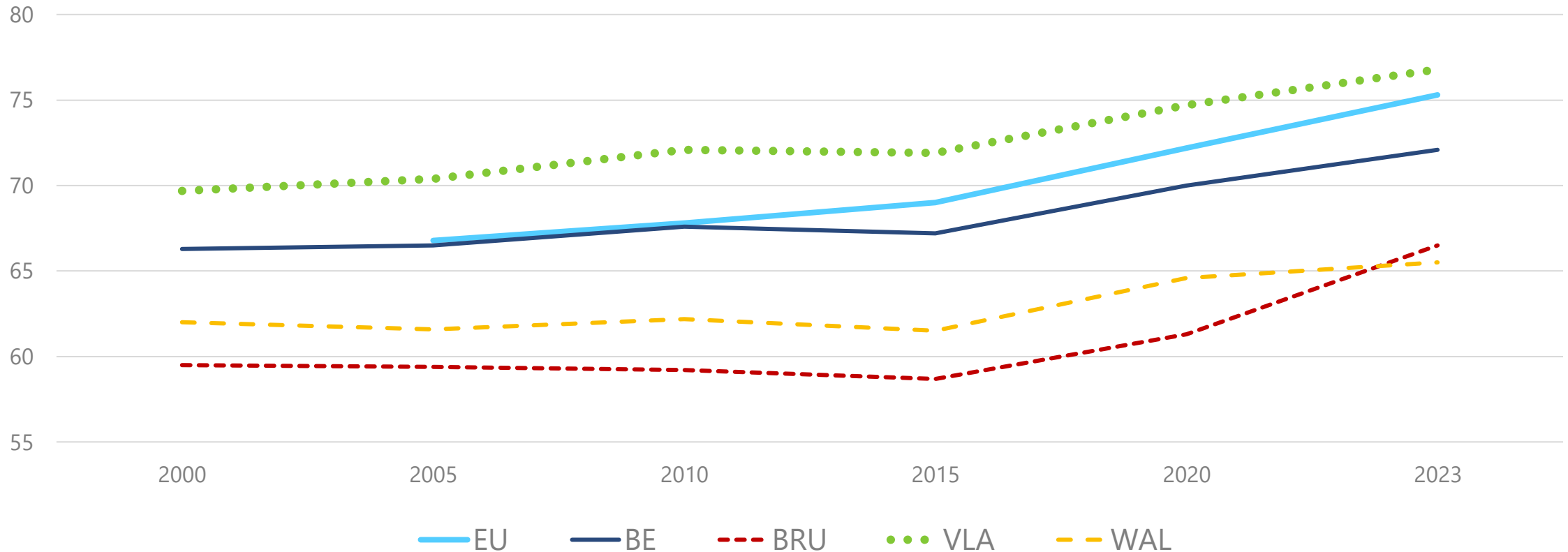
Werkgelegenheid per statuut

(veranderingen op jaarbasis, in duizenden personen)

Werkgelegenheidsgraad: de verschillen tussen de gewesten blijven, de kloof met de EU wordt groter

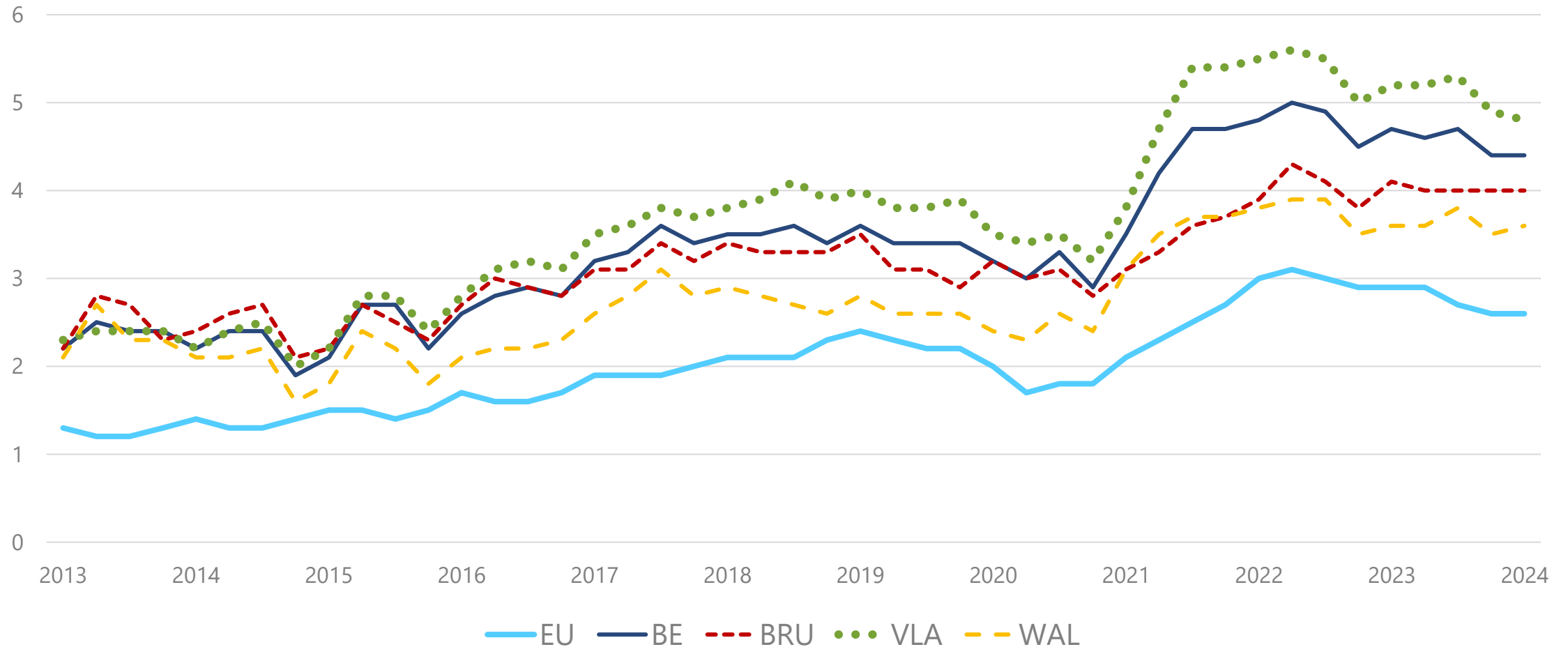
(werkgelegenheidsgraad, 20- tot 64-jarigen, in %)

Bron: Statbel.
Breuk in de resultaten in 2017 en 2021 als gevolg van een herziening van de EAK.

Het tekort aan arbeidskrachten blijft een belangrijk probleem

Vacaturegraad per gewest

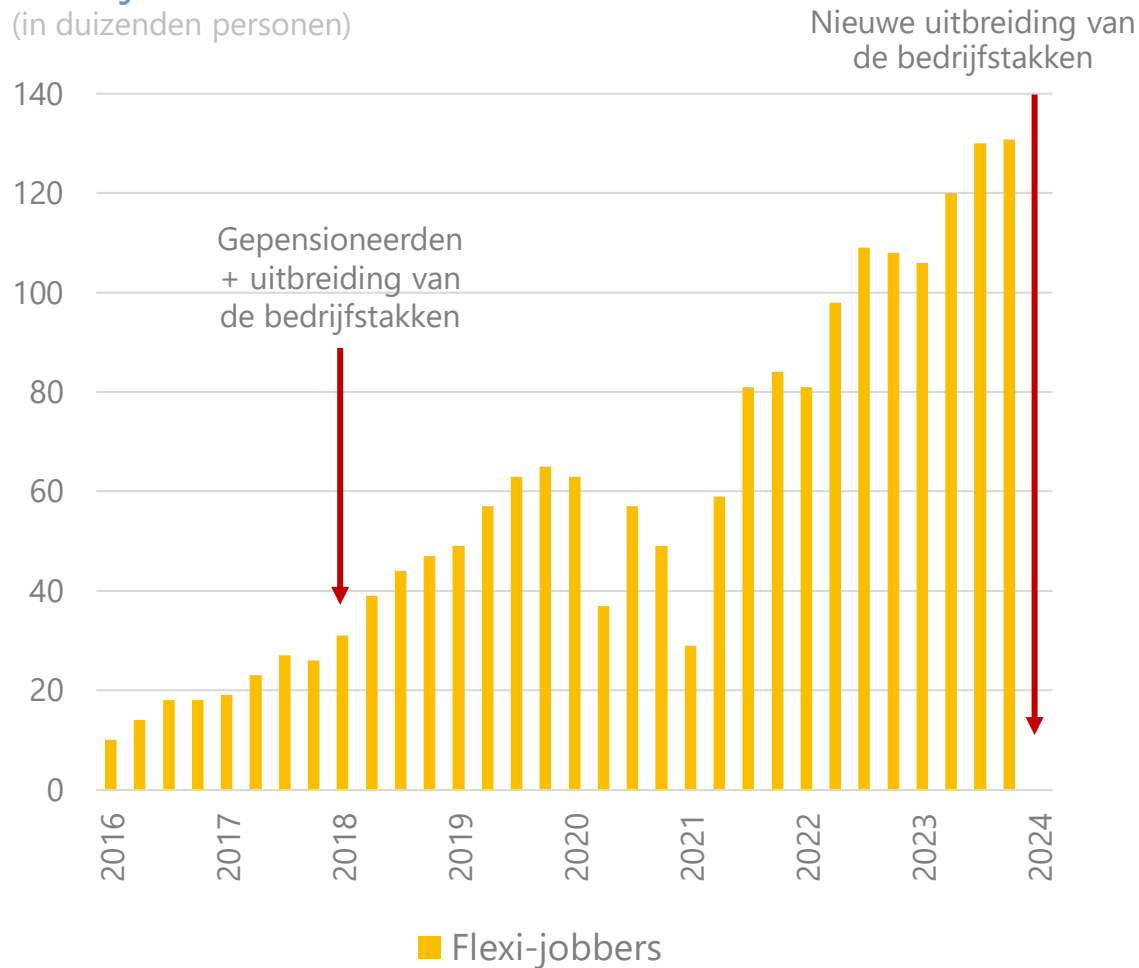

Bron: Statbel.

Flexibelere en goedkopere arbeidsvormen ontwikkelen zich snel

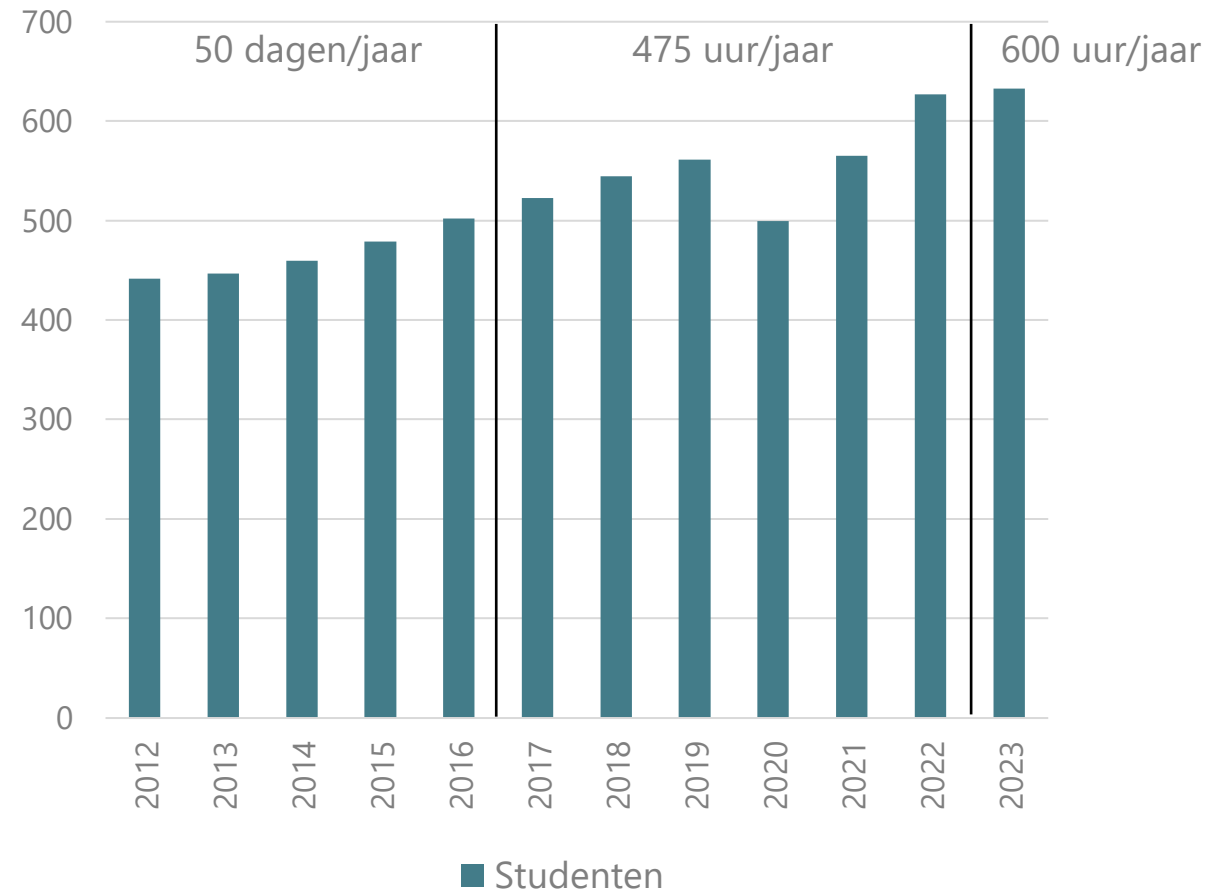
Flexi-jobbers

(in duizenden personen)

Jobstudenten

(in duizenden personen¹)

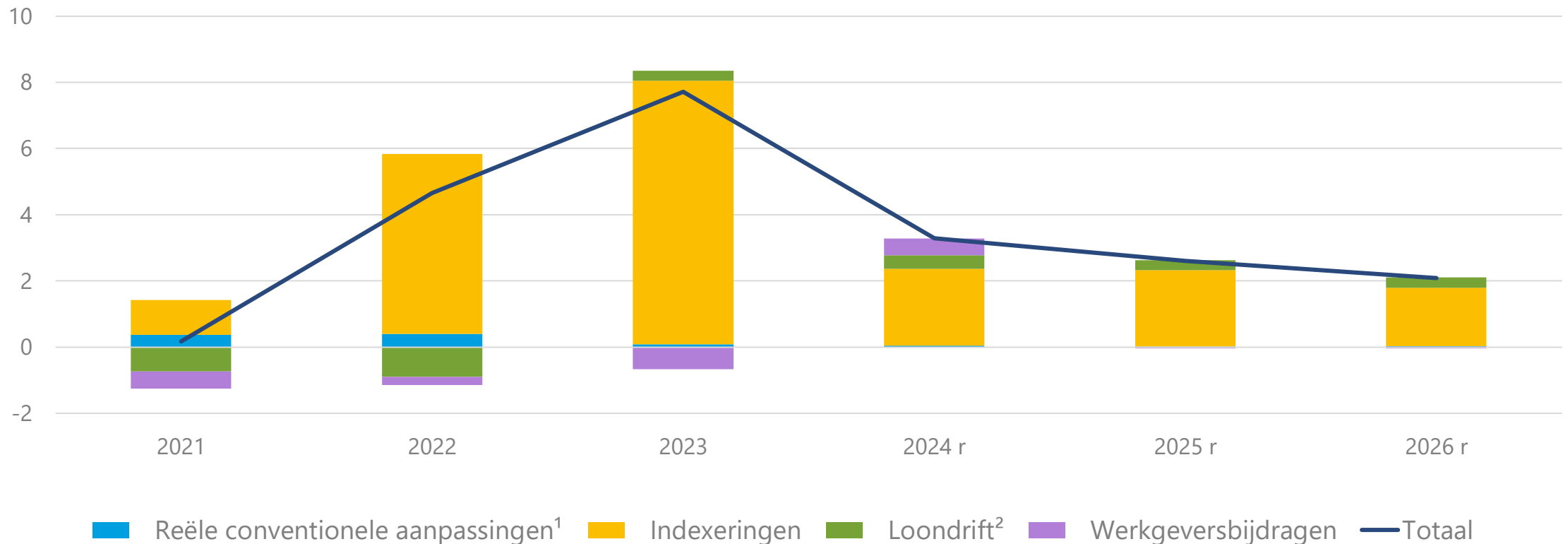
Bron: RSZ.

¹ Momenteel beschikken jobstudenten over 600 werkuren per jaar waarvoor ze een verminderde solidariteitsbijdrage moeten betalen.

Loonkosten stegen in 2022 en 2023 als gevolg van de indexatie

De loonkosten namen sinds 2021 vooral toe onder impuls van indexering

(Uurloonkosten in de private sector, groei op jaarbasis in procenten; bijdragen in procentpunt)

Bronnen: Eurosysteem, FOD WASO, INR, NBB, RSZ.

¹ In paritaire comités vastgelegde loonsverhogingen.

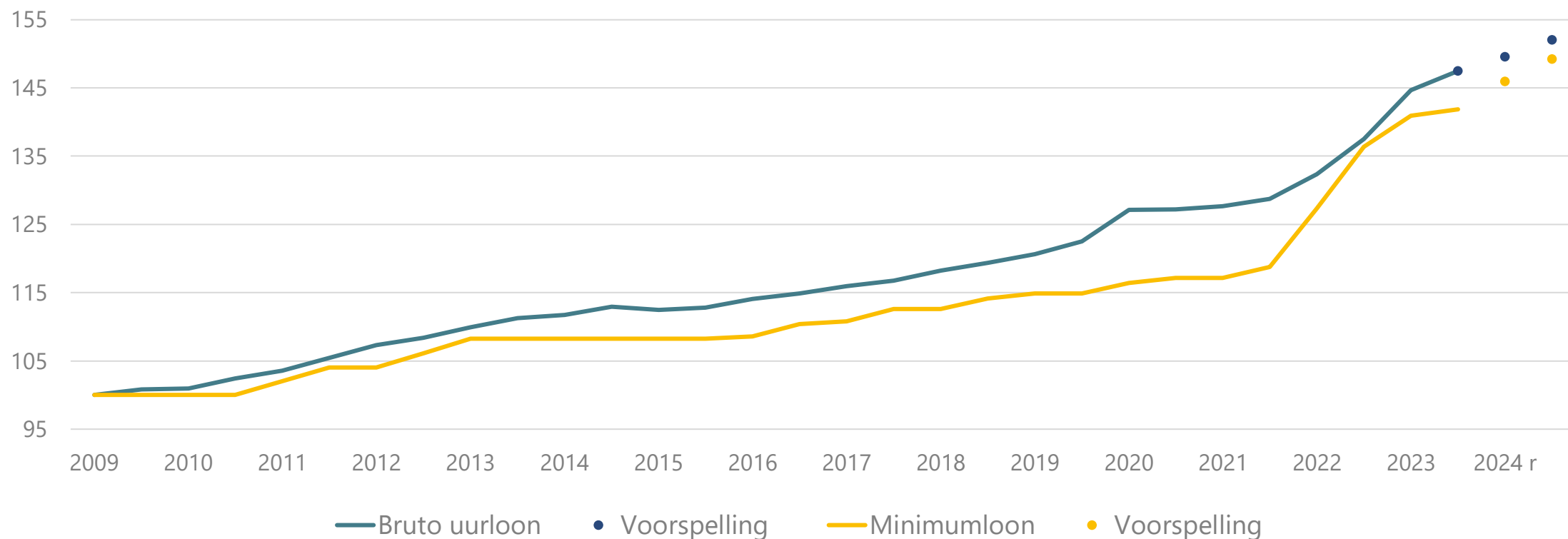
² Door de ondernemingen bovenop interprofessionele en sectorale collectieve overeenkomsten toegekende verhogingen en premies; bondrift als gevolg van veranderingen in de werkgelegenheidsstructuur en meetfouten; bijdrage tot de verandering van de loonkosten in procentpunt.

De verhoging van het minimumloon leidde tot een inhaalbeweging

Cumulatieve groei van de minimumlonen¹ versus gemiddelde bruto uurlonen

(cumulatieve groei, 2009T1 = 100)

Bronnen: Eurostat, FOD WASO (databank minimumlonen), INR, NBB.

De minimumlonen zijn pas vanaf 2015 beschikbaar bij FOD WASO. De gegevens van vóór dat jaar zijn afkomstig van Eurostat.

Stand van zaken op de arbeidsmarkt

Aanbevelingen

4 PIJLERS

1

Activering

2

De werkgelegenheid
voor
kortgeschoolden

3

De geschikte
vaardigheden

4

Loonvorming

Pijler 1.1. De werkzoekenden en de bedrijven die hen in dienst nemen, beter begeleiden

Overheidsdiensten voor arbeidsbemiddeling: digitalisering en AI maken een betere dienstverlening mogelijk

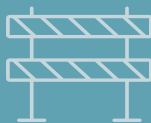
Overheidsdiensten voor arbeidsbemiddeling: informatie-uitwisseling en gezamenlijke maatregelen van de gewesten

Nadruk op de vaardigheden van de kandidaten

Versterking van de stimuli om een baan te vinden

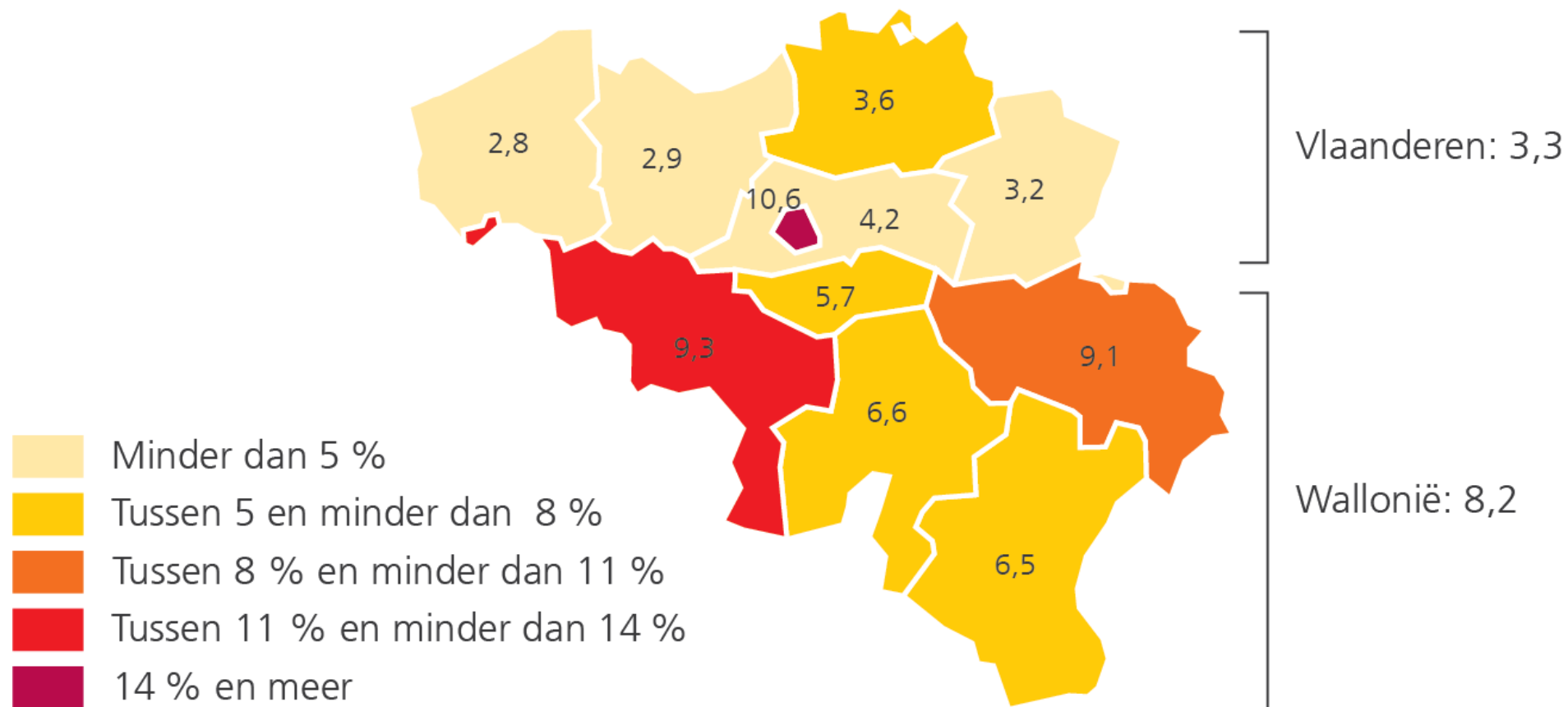
Design van de werkloosheidsverzekering

Weinig mobiliteit tussen provincies

Werkloosheidsgraad naar provincie

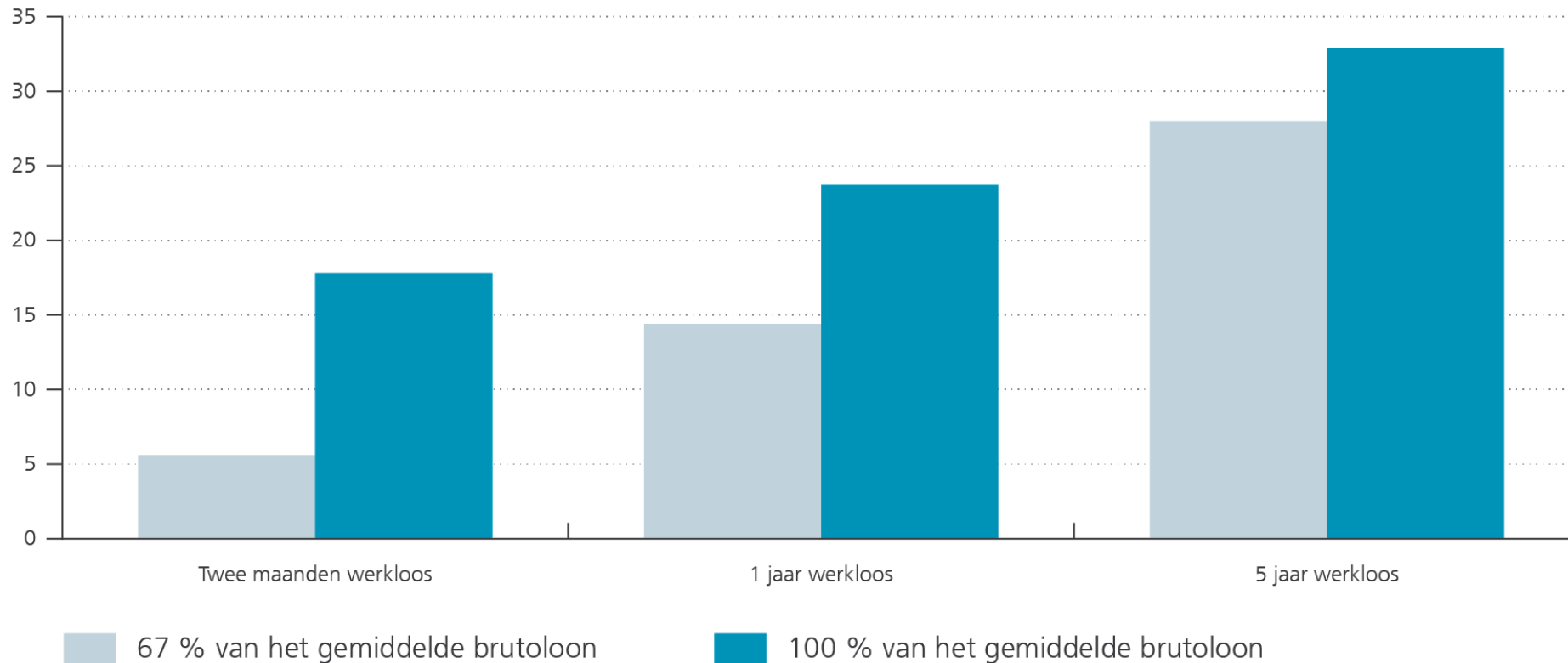
(in % van de beroepsbevolking van 15 jaar of ouder, 2023)

Het financiële voordeel van werken blijft gering voor werknemers met een laag loon

Aanslagvoet op de participatie

(2023, voor een alleenstaande zonder kinderen, stijging van het inkomen op jaarbasis bij aanvaarding van een baan, in % van het bruto-inkomen uit de nieuwe baan¹)

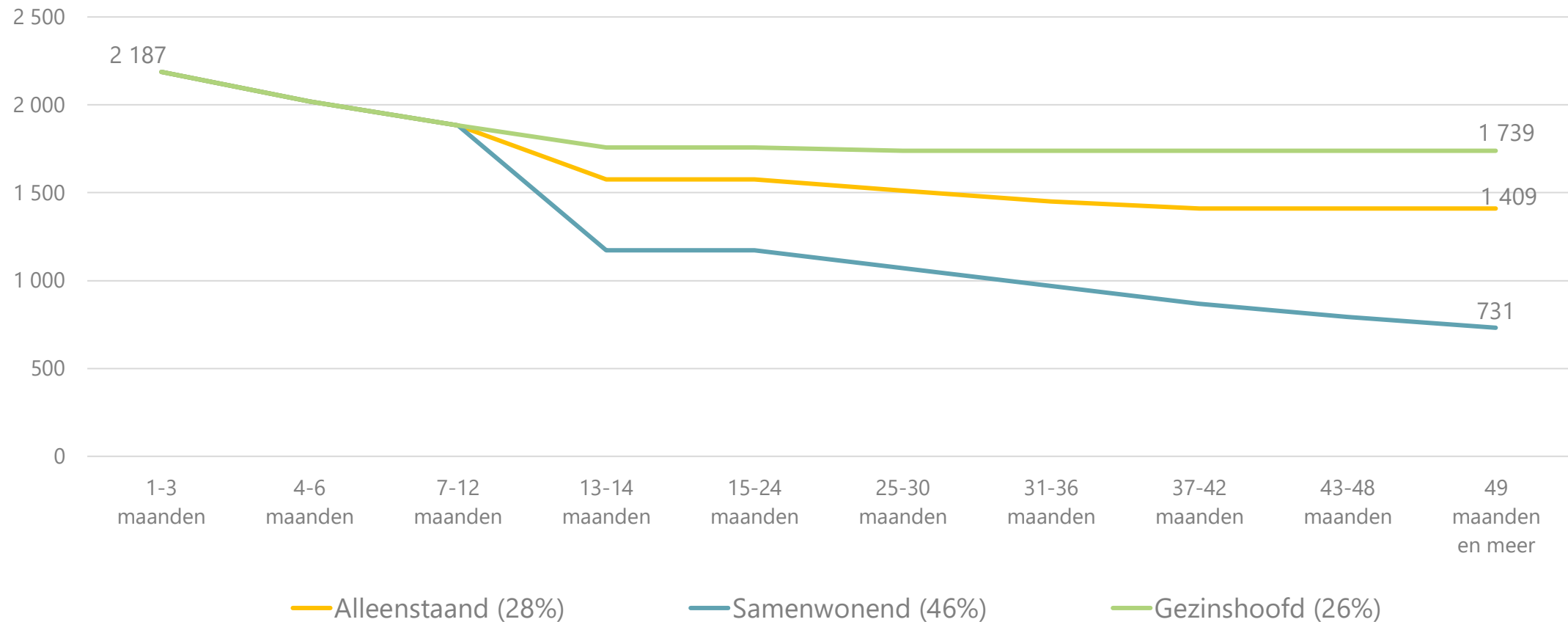
Bron: OESO.

¹ Deze indicator geeft weer in welke mate het inkomen toeneemt wanneer een werkloze aan het werk gaat, rekening houdend met de belasting op arbeid en met het verlies van de sociale uitkering.

Degressieve werkloosheidsuitkeringen tot een bepaald punt, maar niet beperkt in de tijd

Degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen

(volledige werkloosheid zonder anciënniteitstoeslag, maximale brutobedragen per maand, in €, mei 2024)

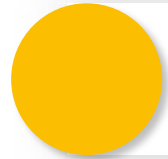
Bron: RVA.

“Het werkloosheidsstelsel is een verzekeringssysteem binnen de sociale zekerheid, dat werkzoekenden een vervangingsinkomen garandeert; het is geen stelsel van sociale bijstand. Het is niet de bedoeling dat personen die geen werk (meer) zoeken er zouden onder vallen. **De meeste leden van de Hoge Raad zijn van mening dat de set-up van dat stelsel (meer bepaald betreffende de uitkeringsduur, dat een specifiek kenmerk van het Belgische systeem uitmaakt) kan worden verbeterd om arbeidsprikkels te versterken en transparanter te maken.** Elke hervorming die impact heeft op de uitkeringsduur mag in geen geval leiden tot een verhoging van het armoederisico voor de betrokkenen.”

HRW 2024

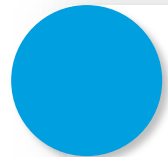
Pijler 1.2. Het aantal actieven verhogen in alle leeftijdsgroepen

Inactiviteitsvallen

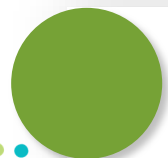
NEET: jongerengarantie

Kinderopvang

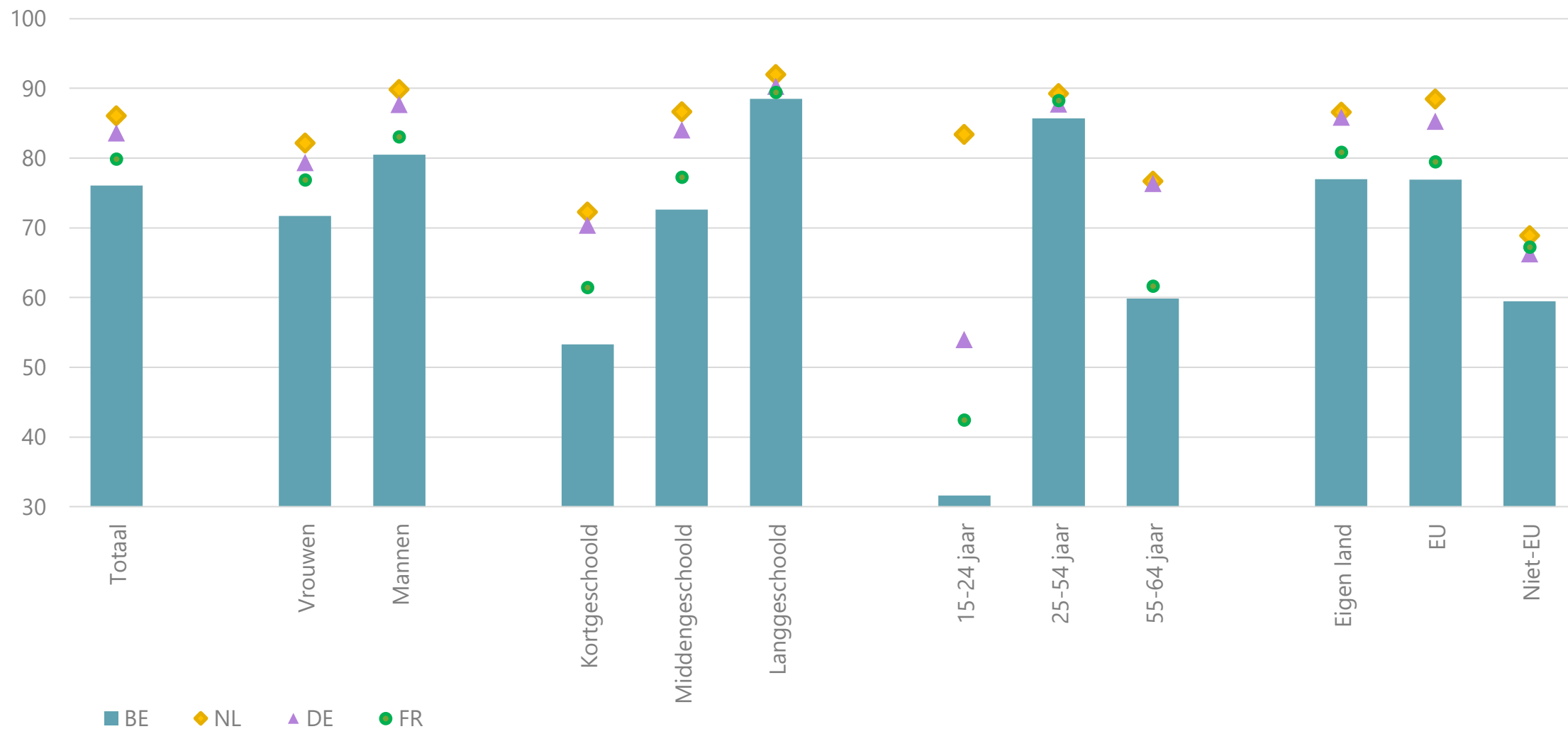
Statuut van vluchtelingen

Vervroegde uittreding uit de arbeidsmarkt

Activiteitsgraad: België en buurlanden

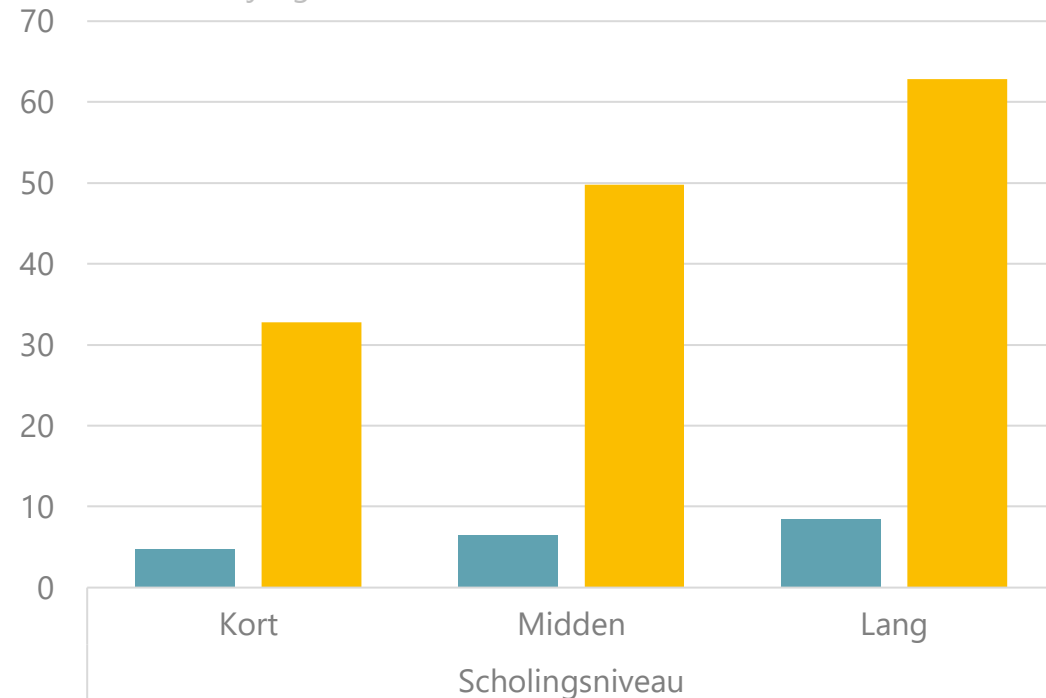

Bron: Eurostat.

De combinatie van werk en gezin: een hoofdzakelijk vrouwelijk dilemma

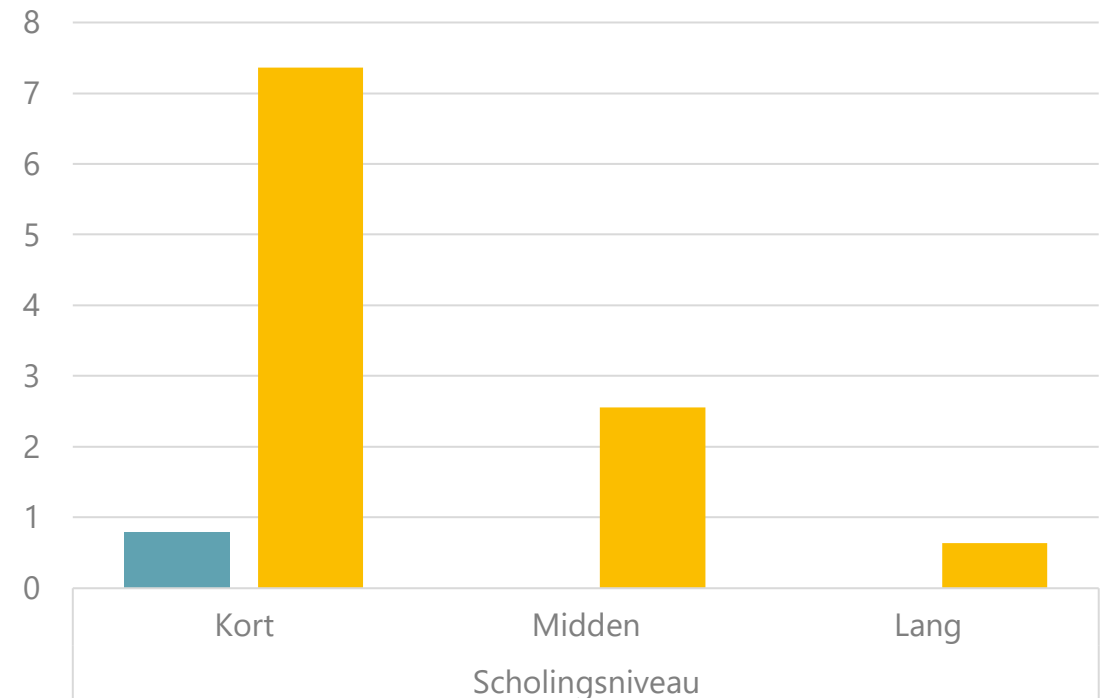
Loopbaanonderbreking om voor kinderen te zorgen

(in % van 18-64-jarigen)

Nooit gewerkt om voor kinderen te zorgen¹

(in % van 18-64-jarigen)

■ Mannen

■ Vrouwen

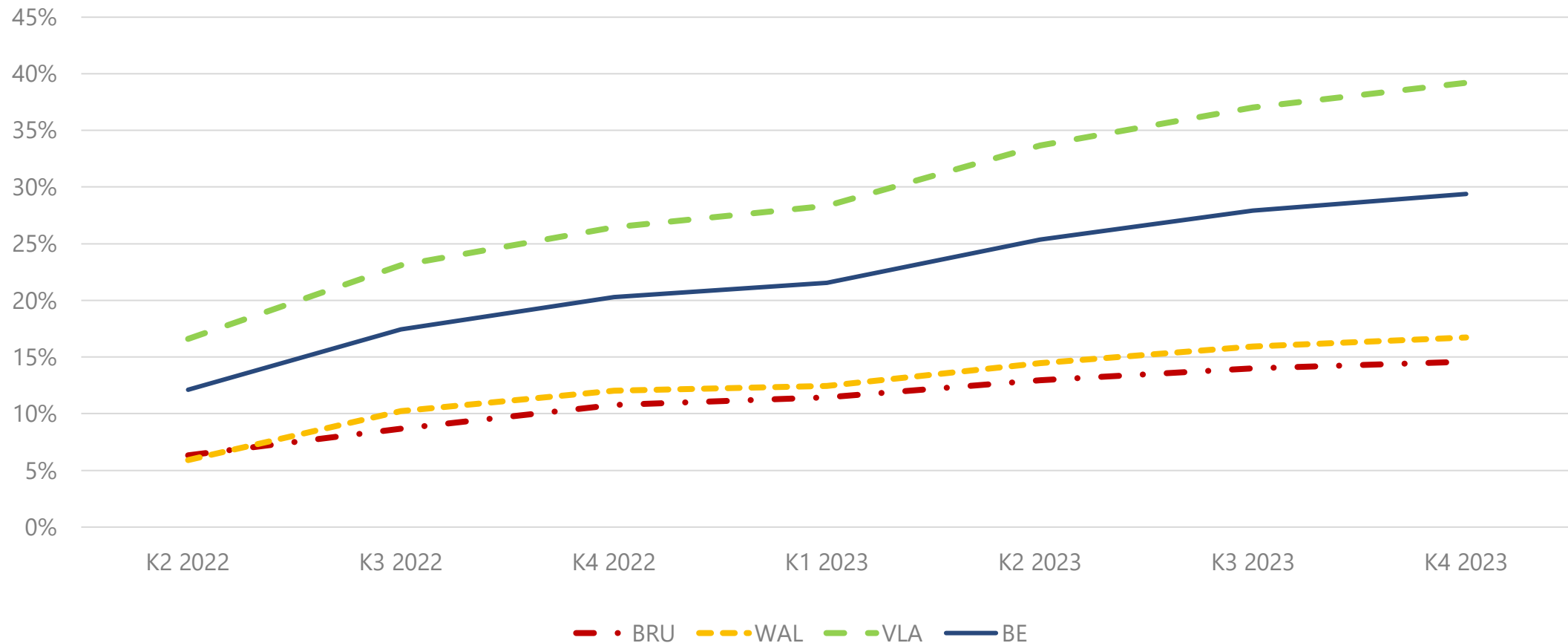

Bron: Eurostat.

¹ Geen gegevens beschikbaar in verband met nooit gewerkt hebben voor midden- en langgeschoolde mannen.

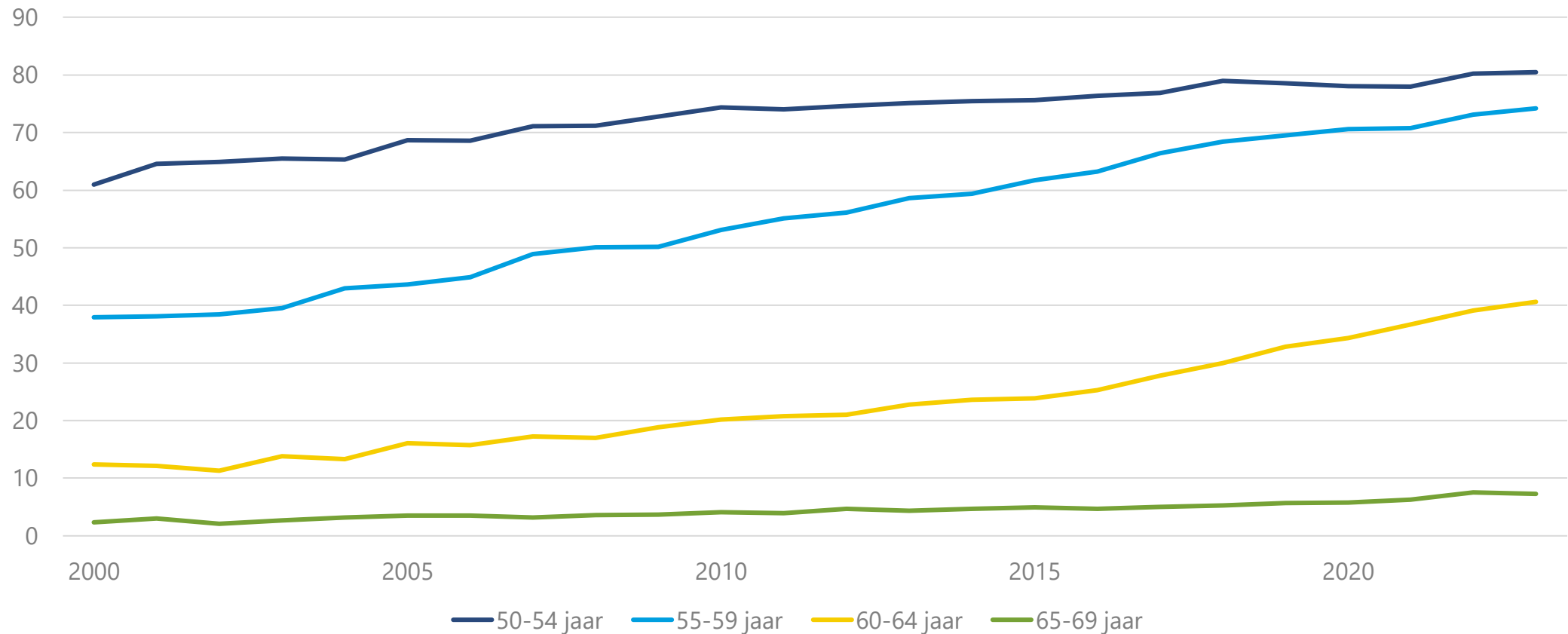
Geleidelijke arbeidsmarktintegratie van Oekraïense vluchtelingen

(tewerkstelling Oekraïense vluchtelingen per gewest en per kwartaal, 18-65 jaar, % dat minstens 1 dag gewerkt heeft sinds begin 2022)

De werkgelegenheidsgraad van de 60-plussers blijft te laag

Werkgelegenheidsgraad vanaf 50 jaar

Pijler 1.3. Preventie en re-integratie van personen in langdurige arbeidsongeschiktheid

Preventie op het werk

De rol van multidisciplinaire teams versterken

Verplichte deelname re-integratiemaatregelen

Globale en gecoördineerde aanpak

Volledige werkhervatting lonender maken

Pijler 2: Een baan voor iedereen, ook voor kortgeschoolden

De arbeidskosten verlagen voor werknemers met een laag loon

De ontwikkeling van alternatieve arbeidsvormen begeleiden

Begeleiding op maat voor kwetsbare groepen die het verst van het werk verwijderd zijn

Manuele beroepen en levenslang leren aanmoedigen

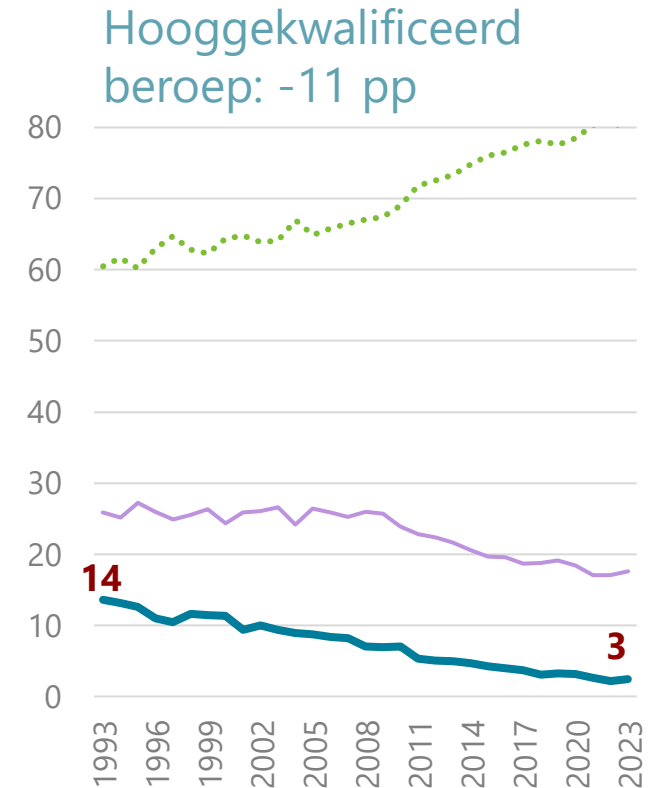
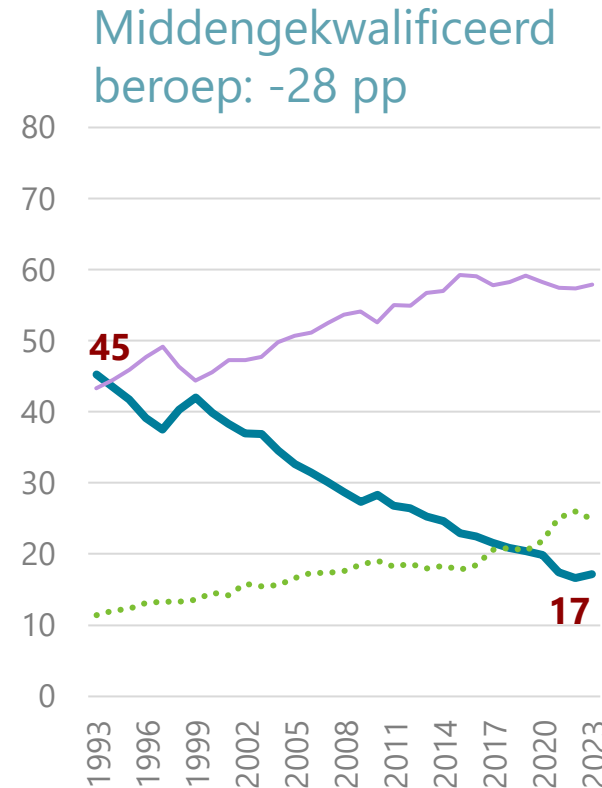
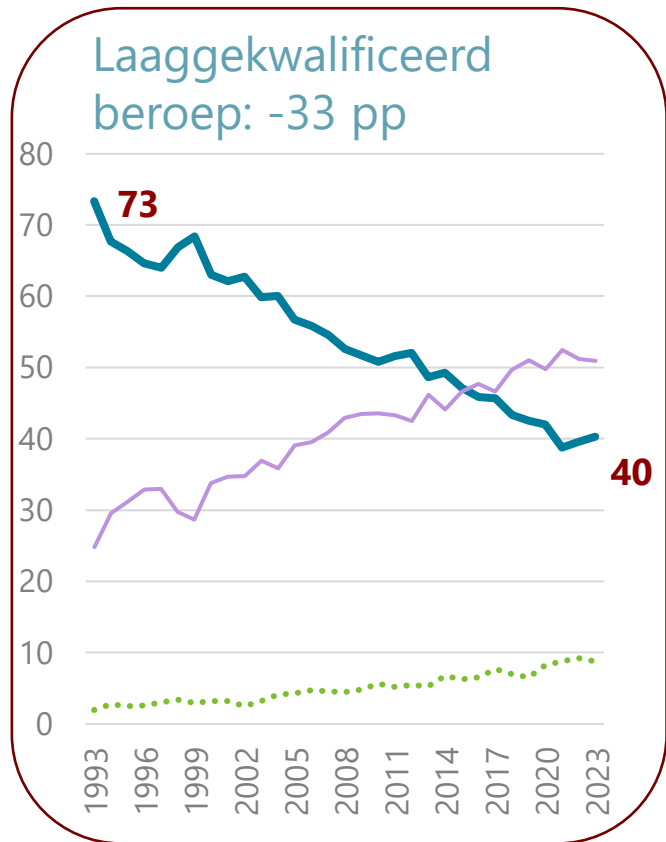
De procedures voor de erkenning van diploma's en vaardigheden verbeteren

De beleidsmaatregelen evalueren

Daling van het percentage kortgeschoolden in laaggekwalificeerde banen maar ook in andere functies

(verloop van de werkgelegenheid naar kwalificatieniveau volgens het scholingsniveau, in % van het overeenstemmende totaal)

— Kortgeschoold

— Middengediplomeerd

..... Langgeschoold

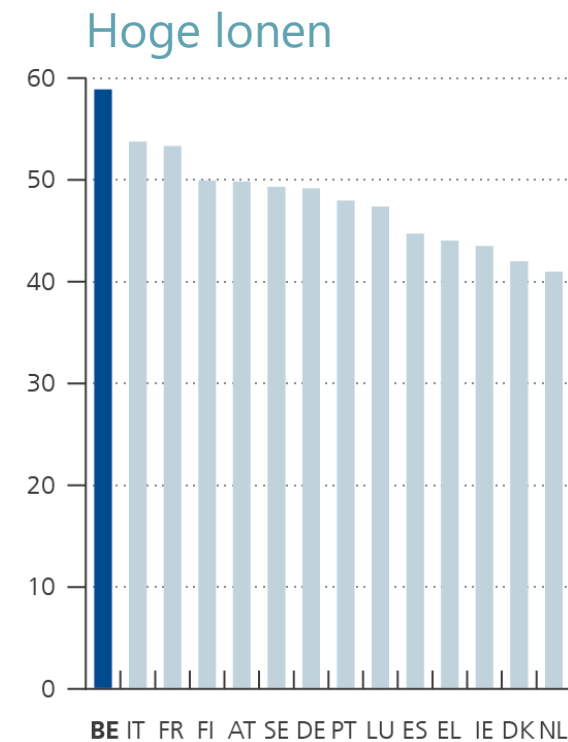
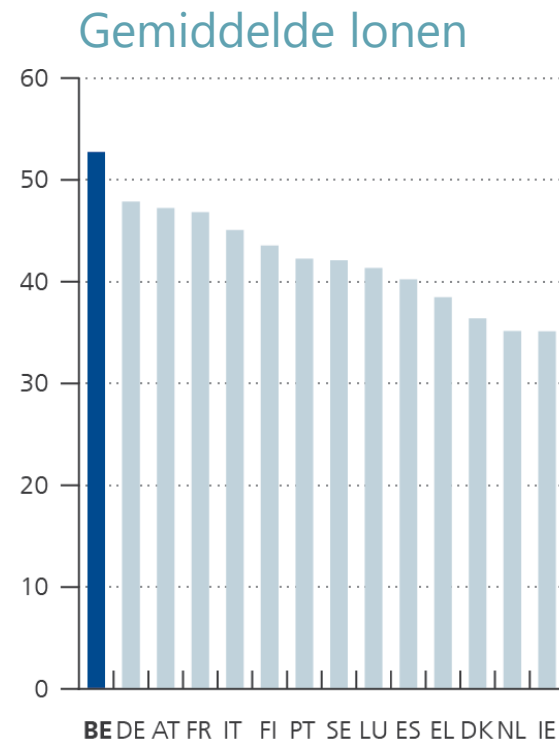
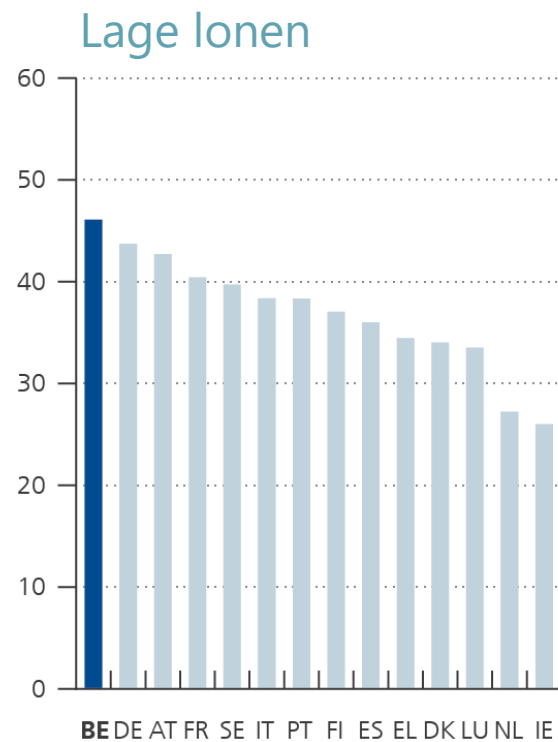

Bron: Statbel.

Bijzonder hoge fiscale en parafiscale druk op arbeid, zelfs voor lage lonen

België is de kampioen van de belastingen op arbeid

(voor een alleenstaande zonder kinderen, 2023)

Duaal leren en technische en beroepsopleidingen: paspoorten naar werk

VDAB

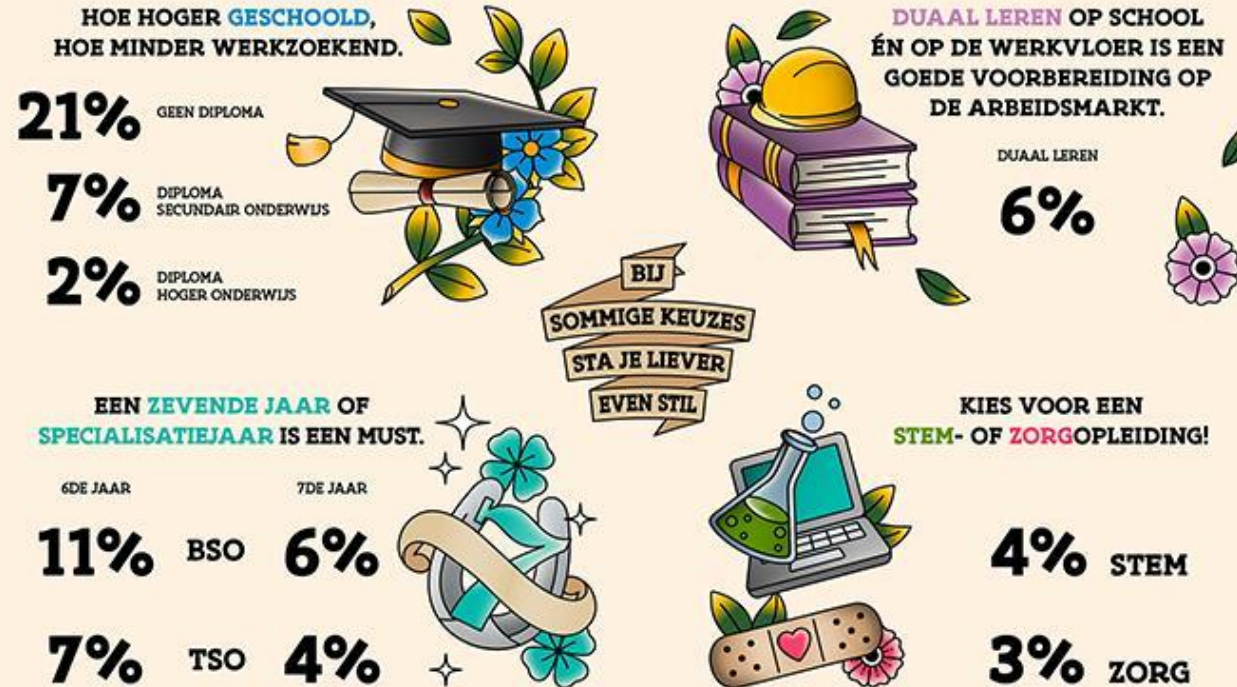
Van de **73.301 jongeren** die in 2022 de schoolbanken verlieten, was **6%** na een jaar **op zoek naar werk**.

Met welke **opleiding** vind je vlot een job? Hoe belangrijk is een **diploma**? We zetten de belangrijkste resultaten op een rijtje.

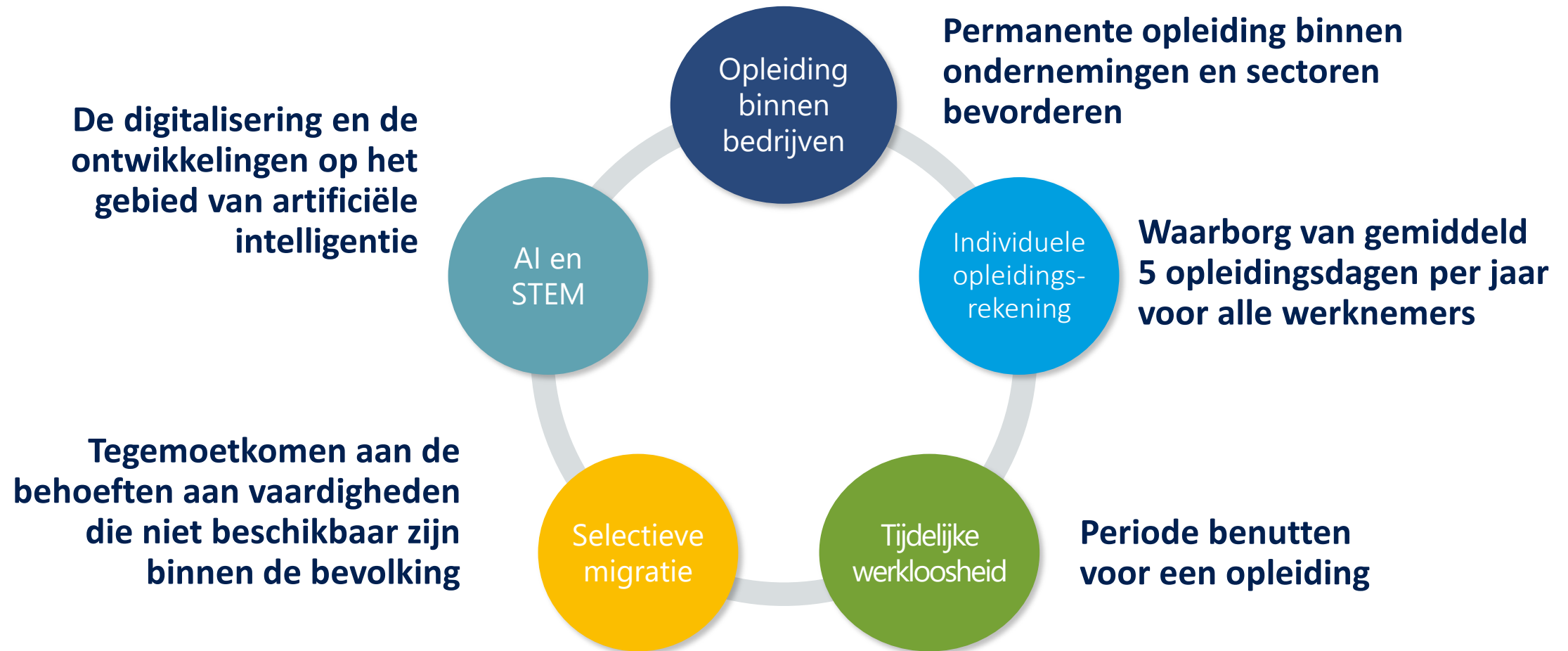
Een bewuste **studiekeuze** is belangrijk. Maar kies in de eerste plaats met je **hart**.

Je succes op de arbeidsmarkt bepaal jij zelf! Sociale vaardigheden, creativiteit en vooral levenslang leren zijn minstens zo belangrijk als een diploma.

SCHOOLVERLATERSRAPPORT: Hoeveel jongeren zijn na een jaar op zoek naar werk?

Pijler 3: Vaardigheden die afgestemd zijn op de veranderende behoeften van de maatschappij

Pijler 4: Een evenwichtig loonvormingsbeleid

Het concurrentievermogen is belangrijk voor een open economie

In het institutionele loonvormingsproces gaan de automatische indexering en loonnorm hand in hand

De reële loongroei is alleen mogelijk dankzij productiviteitsgroei

A magnifying glass with a black frame is positioned over a financial chart and newspaper. The chart shows a red line graph with an upward trend, labeled 'STOXX 50' and '2950,38 +0,62%'. The newspaper background has various text and another chart. The text 'Bedankt voor uw aandacht!' is overlaid on a dark grey semi-transparent rectangle.

Bedankt voor uw aandacht!

STAND VAN ZAKEN OP DE ARBEIDSMARKT
IN BELGIË EN IN DE GEWESTEN

